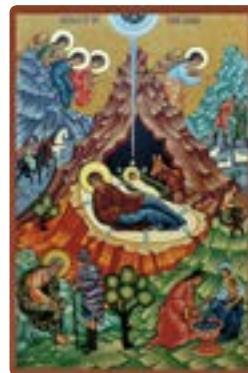

DEBRECENI KATOLIKUS FIGYELŐ

2011. november 27.

a Szent Anna Főplébánia értesítője

Íme, nagy örömet adok tudtul nektek...

XXI. évfolyam 4. szám

Az ember életében sok emlékeztető lépés van, amelyek változást hoznak. Ilyen az oltár elé lépés, kilépni az életbe, rálépni egy hivatás útjára. A katekumenek belépnek az egyházba és rálépnek a szentségi élet útjára. Sok-sok keresés után valósul ez meg, hiszen eddig világtalannak érezték magukat, valami és valami hiányzott az életükből és Jézus példája követésre szólította őket. A lelki nyugalmat keresték és meg is vallották, haza érkeztek. Egyesek több helyen is kopogtattak, de a személyes, rokoni és bibliai és jó könyvek kapcsolatai segítettek a döntés meghozatalában. Egy fiatalember a tábori lelkész, mások II. János Pál pápa hatását is említették. Ők biztosságot is keresnek életük alakításában és jó példát akarnak nyújtani gyermeküknek, hogy ne legyen üresség a lelkükben. Keresték a személyes kapcsolatot azzal, akihez imádkoznak, és tudják kinek kell hálát adniuk.

Egyeseket megfogott a liturgia ünneplése a szentmisében az átváltoztatás; itt valakinek lennie kell és közel jön hozzánk. Mások mentek szentáldozáshoz, én meg maradtam a padban. A szentségi Jézus vonz most, és remélem, odaérek az Úr asztalához. A haladásban, a hit erősítésében – vallják – segít a közös ima a családban, a Biblia olvasása, a szentmisébe való bekapcsolódás. Mások szerint az élet és a munka is erősíti hitünket.

Ezt a biztos pontot szeretném fogódzónak adni gyermekeim számára, mert, amit adok halmozottan kapom vissza, mondja egy édesanya. A szentmisén szeretem, amikor az evangéliumot a hétköznapi életből hozott pél-

Katekumenek várakozása

dákkal magyarázzák meg. A vallásosság lényegét a jó irányba való haladásban látom, ez magában rejtje az örök életre való eljutást is, de a napi megbocsátás és türelem gyakorlása is a lényeghez tartozik. Mások szerint az Úrhoz való közelebb kerülésben van a lényeg.

Nehézséget abban látok, hogy lenéznek és megvetnek érte ma is, és ezt nekem türelemmel és szelíd felelettel kell viselnem. Mások szerint nehézséga megújulásban van, vagy az ígéret betartásában, abban, hogy magunkon erőt kell venni, mert sok ellenhatás éri a hívő embert. Az ilyen hatás ellensúlyozásához erőt kapok még az archaikus imádságok mondásával is vagy a napi evangéliumról elmélkedem. Már most is hálás vagyok, mert az egyháztól hitet, tanítást, szeretetet és lelki otthont kaptam. Mit jelent nekem Szűz Mária, erre azt felelték: „anyám helyett anyám lett, példája az Egyháznak, szoktam hozzá imádkozni. Ezt egy fiatal férfi vallotta. Másik említette: kötődést érzek Mária iránt és én is kérem: „Szent Fiadat Boldogasszony kérd e népért”.

Mit jelent nekem Jézus kérdésre a válasz? – Ő az életünk és mintát adott a szeretetre. Öröm, hogy hitt Jézus bennem és én is hiszek benne.

Zárásként mondta egyikük: azért vagyok itt, hogy erősödjék, tökéletesedjék a hitem, és ebben a szellemben tudjam gyermekeimet is nevelni.

Ezekre a szép gondolatokra én, mint plébános csak egyet mondhatok: testvérek lépjétek be a katolikus Egyházba és maradjatok itthon.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

A ti kezetekben van? »

A gyermeket mindaz neveli, ami őt körülveszi...

folytatás a 13. oldalon →

Édesanyám imakönyve... »

Őrizd meg, nálad jó helyen lesz, mondta...

folytatás a 16. oldalon →

A Kármel mint befogadó föld... »

A kolostorban nem tehetjük, amit szeretnénk, jogunk van hibázni...

folytatás a 18. oldalon →

Soha nem tagadták meg a hitüket

BESZÉLGETÉS TORNAI ALAJOS GYERMEKORVOSSAL

ÉS FELESÉGÉVEL, KONTSEK ILDIKÓVAL

Belvárosi lakás a Kossuth utca elején, közvetlenül az élelmiszerbolt mellett. Valamikor a Kontsek kereskedelmi cégé volt az üzlettel és más kiszolgálóhelyiséggel együtt. Később államosították, most viszont részben szintén Kontsek-tulajdon. Itt lakik ugyanis dr. Tornai Alajos gyermekorvos és felesége, Kontsek Ildikó. Velük beszélgettem a nehéz múltról és a boldogabb jelenről.

■ *Ha Tornai Alajosról illetve a családjáról beszélünk, nyugodtan mondhatjuk, orvos generációról, orvos dinasztiáról van szó. Első generációs orvos Tornai Alajos, három fia közül viszont kettő szintén gyógyász, és már az egyik unoka is ezen a területen szolgálja az embereket. Mi adta az erőt, az indítást, hogy három generáción keresztül megmaradt ez a hivatás, vagy hivatástudat?*

– Erre roppant nehéz válaszolni – kezdi a beszélgetést Ildi néni, aki 58 éve hűséges társa, segítőtje párjának. – Nálunk a gyerekek az orvosi pályának csak a nehézségét látták. A férjem huszonöt évig olyan vezető pozícióban dolgozott az egészségügyi gyermekotthonban, ami a legnehezebb időszakban volt. A világnézetét, a világnézetünket, a vallásosságunkat pedig mindenki ismerte az egész városban. Nem is akarták őt kinevezni erre a pozícióra.

■ *Induljunk a kezdetektől! Hogyan lett gyermekorvos?*

– A szüleim is mélyen vallásosak voltak – tekint vissza Tornai Alajos. – Ők is olyan környezetben nevelkedtek, hogy például édesapámban fölmerült az a gondolat: esetleg pap legyen. Aztán végül a vasút-

nál helyezkedett el, de azt mindenki tudta róla, hogy vasárnaponként megtalálható a templomban. De Ildikó szülei is mélyen vallásosak voltak. Édesapja a Szent Anna plébánia képviselő-testületének világi elnöke volt. Ildinek is, nekem is meghatározó volt az alsó fokú iskola. Elemiben nagyon jó hitoktatóm volt, akit mindig nagyon vártunk, hogy megjöjjen órát tartani. Mély nyomot hagyott bennem az elsőáldozás, ami életemnek egy nagyon boldog napja volt. Ez aztán a későbbiekben készítetett engem arra, hogy gyónjak és szentáldozáshoz is járuljak, mert az elsőáldozás örömét ezek felidéztek. Ezt az időszakot a piarista gimnázium követte. Negyvenhatban érettségiztem, amikor is felvettek az orvosi egyetemre úgy, hogy a hitemet sehol nem tagadtam, nem titkoltam. Az évfolyamunkon százhetvenen vagy száznyolcvan indultunk, de azok között kevés volt a magát hívőnek valló diák. Egyszer megtörtént például, hogy az egyetem faliújságján látom a kiírást: „Tornai, a klerikális reakció utolsó bástyája.”

Hát persze, ezzel nem sokat törődtem, mert biztos voltam abban, nem az egyetem vezetőségétől jött az üzenet, hanem valamelyik hallgatótól, aki valamilyen érdemet akart szerezni. Ettől függetlenül simán végeztem egymás után az éveket. Ez idő alatt rendszeresen jártam a Szent László plébániára Piusz atyához, az egyetemi lelkészhez.

Negyvennyolcban óriási politikai támadás érte Mindszenty bíborost, és ennek okán egy hűségnyilatkozat készítésére kért meg engem és két társamat Piusz atya. Ez egy háromsoros levél volt, amelyet alá kellett íratnunk nemcsak az orvostanhallgatókkal, hanem a bölcsészekkel és a természettudományi karosokkal is. Ezerkétszáz aláírást gyűjtöttünk, ami akkor elég veszedelmes volt. Ezt a hűségnyilatkozatot aztán személyesen adtuk át Mindszenty bíboros úrnak, aki örömmel fogadott bennünket. Ez a találkozó soha nem feledhető emlék.

■ *Térjünk vissza az egyetemi évekre, a csoporttársakra, a sikerekre!*

– A történetek ellenére – veszi vissza a szót Ildi néni – a százhetven, száznyolcvan indulóból nyolcvan végeztek, közülük pedig heten kerültek oda, ahová szerettek volna. A hét között volt ő is, aki gyermekgyógyász klinikus lett.

– A gyermekorvosok mindig érzékenyebbek, kedvesebbek, tapintatosabbak, mint egy átlag orvos –

és ezzel nem akarok megsérteni egyetlen orvost sem, pláne, hogy nem létezik átlag orvos –, de a gyerekekkel foglalkozni nehezebb. Hát még, ha betegek.

■ *Miért éppen a gyermekgyógyászatot választotta?*

– Egy gyerekorvosnak a kis beteg kezeléséhez nem csupán nagy szakmai felkészültségre van szüksége, hanem szívből, lélekből induló szeretetre. Egy keresztény embernek pedig a legfőbb vonása a szeretet. A szeretetnek életmóddá kell válnia az életünkben!

■ *A fogyatékos gyerekekhez meg fokozott érzékenység kell, hogyan jött ez?*

– Az egyetemi gyakorlatok során persze végigjártam mindent, amit kellett, a gyermekgyógyásztól a sebészig, és mellette még a mentőknél is dolgoztam. Ennek köszönhetően kijelöltek, hogy a Svetits iskolában tartsak hatvanórás elsősegélynyújtó tanfolyamot. Először fejtörést okozott a feladat, mert hatvan óra nagyon sok, aztán az Úristen ezt is megoldotta. Az ember életében két nagyon fontos választás van: az egyik a munkahely, a másik a feleség, a pár. Az Isten döntése volt, hogy engem a Svetitsbe osszanak be, mert ott megismertem egy tizenhét éves lányt, Ildikót, aki most itt ül mellettem. 1953. július 4-én házasodtunk össze a Szent Anna templomban.

■ *Miért történt a váltás? Miért kellett otthagyni a klinikát?*

– Ha valaki, akkor én tudom, hogy mennyi nehézséggel kellett neki megküzdenie az életben – mondja Ildi néni, megadva a lehetőséget a férjének, hogy egy kicsit pihenjen a visszaemlékezésben. – A tizenkét éves klinikai munkája során óriási tapasztalatra tett szert, az egyik legjobb diagnosztá volt. Bámulatos érzéke volt a gyermekgyógyászatban, és olykor idősebb kollégák is kikérték a véleményét egy-egy nehezebb, súlyosabb esetről, pedig ott is tudták a világnézetét. Mindig nehéz helyekre tették.

■ *Miért? Ezt valami büntetésnek szánták?*

– Nem, hanem inkább valamiféle bizalom jele volt, hogy ha háromszor akkora terhet tesznek rá, ő azt is elviszi. Másrészt ő megengedhette magának azt, hogy a munkájának éljen, mert én egész nap itt-hon voltam. De ez abban az időben természetes volt. Tizenkét év klinikai munka után érzett magában annyi erőt, hogy valahol önállósítsa magát. Amikor az egészségügyi gyermekotthon pályázatát kiírták, voltak olyan hangok, hogy Tornai vezető állást nem kaphat Debrecenben. Ennek ellenére a minisztérium őt támogatta. Huszonöt évig vezette az intézményt, 260 gyermek plusz 20 óvodás szellemi fogyatékos gyermek számára napközi otthont létesített elsőként az országban. A működés ideje alatt olyan vélemény alakult ki az intézetről, minisztériu-

mi szinten is, hogy ez a gyerekek oázisa. Nagyon gyakran tartottak váratlan ellenőrzéseket, de mindig rendet találtak, pedig a felettesek rengeteg akadályt gördítettek elé. Tulajdonképpen egy üres épületből teremtett egy olyan jól működő kollektívájú intézetet, hogy a dolgozók a mai napig a nyakunkba ugranak, ha az utcán találkozunk. De hozzátartozik az elismeréséhez az is, hogy amikor 1989-ben elment nyugdíjba, egy csomó szülő elvitte az intézetből a gyerekeit. Egyébként az Egészségügyi Minisztérium, látva a munkáját, felkérte a budapesti intézet vezetésére, de ő nem vállalta, hű maradt Debrecenhez.

■ *A vallásossága miatt nem érték támadások?*

– Dehogynem, rengeteg, a Gyermekklinikán is probléma volt a vallásos világnézet – veszi vissza a szót Alajos bácsi. – A gyermekintézetben megvádoltak azzal, hogy a vallásos embereket veszem fel dolgozni. Ami persze nem volt igaz, de sok dolgozóm volt vallásos. Aztán előfordult, hogy az egyik kislány a faliújságra felírt egy Arany János idézetet: „Legnagyobb cél pedig, itt, e földi létben, Ember lenni mindég, minden körülményben”. Erre megkérdezték a felettes pártbizottság emberei, hogy mi az, hogy e földi létben? Mert akkor az feltételez egy másik létet is.

– Ez akkor történt – veszi vissza a szót Ildi néni –, amikor szülői nyomásra megkapta a kiváló orvos kintüntetést, mire másnap már kint voltak a pártbizottságtól kivizsgálni az ügyet. Szóval elképesztő dolgok történtek, de ahogy adódtak a nehézségek és a problémák, ugyanúgy mindig ott volt mellettünk az Isten, és mindig pozitívan zárultak a dolgok. Talán azért is, mert mindig határozott ember volt, és mert mindig a gyerekek szeretete, a gyerekek érdeke vezérelte. Ezt az időszakot csak Isten kegyelméből és a stabil családi háttérrel lehetett túlélni.

■ *Térjünk vissza a családhoz! Milyen hatás érte a gyerekeket, hogy háromból kettő orvos lett, illetve az egyik unoka is ezt a hivatást választotta?*

– Soha nem tereltük a gyerekeket az orvosi pálya felé. Soha. A gyerekek az orvosi pályának inkább a nehézségét látták. Ennek ellenére ketten orvosok lettek, a harmadik, a középső mérnök. Ő azt mondta egyszer, orvosnak lenni csak úgy érdemes, ahogy édesapa, de én úgy soha nem tudnám csinálni, ezért nem leszek orvos. És mit ad Isten? A saját munkáját ugyanolyan lelkiismeretesen végzi, mint az édesapja végezte az orvosi munkáját.

■ *István fiuk az egyházi munkában is követi az édesapját. Ön tagja, sőt elnöke is volt a Szent Anna Plébánia képviselő-testületének, éppen ön fogadta Orosz Lőrinc atyát az idehelyezése alkalmából, de a Keresztény Értelmiségiek Szövetségében is dolgozott. A fiuk pedig már több ciklus óta képviselő-testületi tag.*

folytatás: 4. o. →

– Valóban, orvosként pedig a gasztroenterológia területén dolgozik, azon belül is a májbetegségek szakértője, amit nemzetközi szinten is egyre inkább elismernek.

■ Péter fiukról pedig azt mindenképpen meg kell említeni, hogy orvosként megtagadta az abortusz végzését.

– Ez így igaz. Szülész-nőgyógyász szakvizsgája előtt megmondta, hogy ő nem hajlandó abortuszt végezni. Aminek nagyon örültem, mert az én felfogásom szerint is az élet a fogamzástól kezdődik.

Alajos bácsi 85 éves, felesége 77. Amikor fényképet készítek róluk, természetes számukra, hogy egymás mellé üljenek, és megfogják egymás kezét. Ötvennyolc év hűséges szeretet fonódik egybe. És mintha a beszélgetésünk lényegét összefoglalnák, egyetértésben megjegyzik: „Ha mi nem engedjük el az Isten kezét, akkor ő sem hagy el bennünket. Isten kegyelméből nem átvészeltük, hanem túléltek azokat az éveket, és csoda, hogy még itt vagyunk. Hálat adunk az Istennek az életünkben kapott sok jóért, a nagy családjunkért, de a sok gondért, nehézségért is, mert minden a hitünkben való megerősödést szolgálta.”

Barna Attila

Beszélgetés Tonhaizer József világi elnökkel

A debreceni Szent Anna székesegyház egyházközségének képviselő testülete 2011. szeptember 14-én a következő 5 éves időszakra egyhangúlag Tonhaizer Józsefet választotta meg a testület világi elnökévé. A mandátum felelősségteljes feladat végzését, évekre szóló elköteleződést jelent. A következőkben Tonhaizer József testületi elnökkel beszélgetünk életútjáról, a testületet érintő terveiről, feladatokról.

– 1951. április 6-án születtem Munkácson 6 gyermekes katolikus családban. Nagyon szép gyermekkorom volt. Azok közé tartozom, akiknek az életét a gyermekkori emlékek, a szülői ház öröksége határozottan pozitív irányba terelte.

■ Ez az örökség egy életre szóló élmény, de szomorú emléket is jelenthet.

– Édesapám 1938-44-ig Munkács polgármestere, a Keresztény Szocialista Párt elnöke volt. Működése alatt szerkesztették a „Katolikus Élet” című regionális lapot, amelynek szerkesztője és egyben tulajdonosa is volt. Nagyon vallásosak voltak a szüleim. Édesapám egyik legjobb barátja között tudhatta Mécs László pap-költőt is, akit rendszeresen meghívott a városi színházba a versmondó estekre. Hamarosan aztán édesapámat a hozzá hasonló több társával együtt a rendszerre nézve „veszélyesnek” találták, ezért nemcsak a hivatalból való eltávolítása mellett döntöttek, hanem 1945–50-ig lágerbe, munkatáborba deportálták Távol-Keleten egészen

az Urálon túlra. A lágerben több pap barátira is talált, sajnos sokan nem jöttek haza onnan.

Édesapámnak a rózsafüzér imádkozása adott erőt. Fából faragta ki a szemeket a lágerben és mindennap imádkozott 5 éven keresztül. Ez tartotta életben, és meggyőződése szerint a rózsafüzér hozta őt haza is.

■ A család ereklyéje lett a rózsafüzér?

– Sajnos, az a rózsafüzér nincs a birtokunkban, de az ott átimádkozott imakönyvét a mai napig őrzöm. A hazatérése után születtem, és a lágerben megerős-

sődött mély hite hatással volt ránk. Mindig a tiszta, egyenes beszédre, az igazság melletti kiállásra, a hitünk megvallására tanított bennünket.

■ *Abban az időben a vallásos életvitel nem számított jó pontnak.*

– 1977-ben nekünk volt az első nyilvános esküvőnk Munkácson. Ez pontosan azt jelentette, hogy vörös szőnyeg, egészen az utcáig nyúlt, ezen vonultunk be, miközben az énekkar az Ave Mariát énekelte. Aztán 5 perc sem kellett hozzá és zsúfolásig megtelt a templom, mert voltak, akik ilyen esküvőt még nem láttak. Édesapám jó barátja Csáti József halálraitelt pap adott össze bennünket.

■ *Lett következménye?*

– A megyei Komszomol (a kommunista ifúsági szervezet – KISZ) titkár, akkori barátom szintén vallásos katolikus ember volt, de titokban tartotta, mint sokan mások abban az időben, de ő igyekezett megtartani azt az egyensúlyt, amit a pozíciója megkövetelt. Engem is figyelmeztetett az esküvő miatt, de nem volt foganatja. Az ember mindig vállalja önmagát és álljon ki bátran az elvei mellett.

■ *Mióta nem volt akkor már „nyilvános templomi esküvő a városban?”*

– 30 éve.

■ *Voltak, akik erre felbuzdulva követték a példátokat?*

– Sajnos nem. Utána még legalább 10 évig nem volt nyilvános esküvő. De a titokban tartott templomi esküvők miatt is gyakran nagy cirkuszt rendeztek, amit még az újságok is megírtak.

■ *A „figyelemfelkeltés” mellett egyébként mivel teltek el a munkás napok?*

– Műtermi fényképészként dolgoztam 1973–90-ig. Közel 5000 esküvőt fotóztam, több száz iskolai tablót készítettem ezalatt az idő alatt. 1991-ben a rendszerváltás utáni évben települtünk át a feleségemmel és két gyerekemmel Debrecenbe. Mária lányom 1978-ban született jelenleg ügyvédként dolgozik, József nevű fiam pedig 1980-ban született és orosz szakon végzett az egyetemen, és most munkatársak vagyunk a Dunaferri Zrt. cégnél.

■ *Ezek szerint letted a fényképezőgépet.*

– Igen. Műtermi fényképészként a fotózás művészi művelésére nem jutott idő, így a nagyon fárasztó, monoton munkát már nem akartam itt folytatni. Magyarországon magánvállalkozó lettem, 2005-től pedig a Dunaferri Zrt. Kelet-magyarországi régiójának igazgatójaként dolgozom. A felelősségteljes munka az egész napomat lefoglalja, így napközben keveset tudok tenni az egyházért.

■ *Beszélgetésünk másik iránya a katolikus egyházzal való kapcsolatotod. Hogyan érintett a felkérés?*

– Váratlanul ért, és ezúton is köszönöm a testület tagjainak és elsősorban Orosz Lőrinc plébánosnak a bizalmat. Nem hiszek a véletlenekben, számomra a számok, a kerek évfordulók mindig beszédesebbek. 1991. május 15-én, egy napon költöztünk Lőrinc atyával Debrecenbe. Ő Mezőkovácsházáról, én pedig Munkácsról és mindketten 165 km-ről érkezünk. Ebben az évben 20 éve, hogy itt élek, és 15 évig voltam testületi tag, most kezdtem a 16. évet. 60. életévemet töltöttem be ez év áprilisában, és éppen aznap voltam először pápai audiencián.

■ *Hogy látod a képviselőtestület közösségét? Vannak terveid?*

– A közösség tizenkét új taggal bővült, jelenleg 25-en vagyunk világiak a testületben. Szeretném, ha jobban megismernénk egymást. Ennek folyamata már elkezdődött a bogrács mellett, de grillpartin is találkoztunk. Fontosak a kötetlen együttlétek, hogy jobban együtt tudjunk dolgozni, és megismerjük a másik vitalitását, hogy kiben, milyen ambíció van a testület munkáját illetően. Továbbá hasznosak lennének a közös 2-3 napos lelkigyakorlatok, zárandoklatok is, ami az imaéletünket is erősítené, így unszolás nélkül szervezettebben vehetnénk részt a közös imaalkalmakon is.

■ *A testület szervezeti formáját tekintve munkacsoportokban is fogalmazódnak meg feladatok.*

– A liturgikus, a média, és a gazdasági munkacsoportnak speciális teendői vannak. Hatékony lenne, ha a munkacsoportok saját programot dolgoznának ki, pl. egy egyházi évre vonatkoztatva. De fontosnak tartanám, hogy testületi szinten pl. a Keresztény bálon is megjelenjünk, ami szintén az egyházközségünk programja.

■ *Oszlopos tagja vagy a képviselőtestületnek.*

– 16. éve vagyok testületi tag, de ezalatt az idő alatt, 5 alkalommal sem hiányoztam.

■ *Az előzőekben elmondtad, honnan a kitartó munka, a kötelességtudás. Nyilván ezt a fajta irányt fenn kell tartani, magától nem megy.*

– Minden nap imádkozom. Reggelente negyed órát elmélkedek, délután a munka után az imát rózsafüzérrel és utána az esti szentmisével folytatom.

■ *Minden nap?*

– 1994-ben volt egy betegségem, aminek jó kimenetele lett, és akkor elkezdtünk a feleségemmel többet imádkozni és szentmisére járni. 16 éve tart a rendszeres imaéletünk. Már otthon érezzük magunkat a templomban, a szentmisén. Megnyugvás számunkra a napi pörgés után, és egyben is tartja a családomat. A hit olyan erő, amihez nincs fogható. Szüleimtől kapott örökség, örökre szóló ajándék.

Kovács Ágnes

Mit vigyen magával a fiatal a családból?

Mit jelent egy fiatal számára a család? Mit jelent egy keresztény fiatal számára a család? A hit gyökere, a szeretet fészke, a nyugalom szigete. De vajon mi az, amit a család valójában adhat egy fiatal számára a mai korban? Az elektromos bébicsősz, a bébiszitter, a válások, az identitászavarok és a családból túl korán kiszakadó fiatalok fénykorát éljük. A család, mint érték egyre kevésbé tűnik fontosnak, pedig elengedhetetlenül fontos. A hétköznapi gondjai között is biztonságot nyújtó menedék, ami az egészséges társadalom folytonosságát hivatott fenntartani. Nem szabad hagyni, hogy a fiatalok „lélektelenné” váljanak, hiszen bennük élnek tovább a krisztusi értékek, ezeket az értékeket pedig elsőként a család közvetítheti felénk. Az Amen Club-ban (amely a Szent Anna Főplébánia keddi esti ifjúsági csoportja) a családról, a családi értékekről beszélgettünk. Megállapítottuk, hogy nagyon fontos a prevenció, vagyis, hogy az

egész fejlődési folyamat során munkálkodni kell a gyermeki lelkek alakításán, nem csak akkor, amikor már a bajok is kiütözköznek, hiszen ezek többnyire csak következmények, nem pedig a rossz forrásai. A kérdés tehát adott: Mit vigyen magával a fiatal a családból? Érdekesnek találtam, hogy nagyon sok közös meglátás született a beszélgetés során, viszont voltak egyedi és sajátos gondolatok is. Úgy gondolom, hogy a személyes érintettség nagyban befolyásolta a megnyilvánulásokat. Abban mindenki egyetértett, hogy az alapértékek nagyon fontosak, ezek az emberi természet tartópillérei: szeretet, hit, hűség, becsület, őszinteség, tisztelet. Ezek azok a tulajdonságok, amelyek többnyire a nevelés hatására alakulnak ki az egyénben. Ezáltal lesznek a gyermekek szüleik tükörképei. Sok odafigyelést és önfeláldozást követel a békés, nyugodt családi légkör kialakítása. De a sok befektetésnek megvan a haszna is, hiszen ez egy jó lecke és a példamutatásnál nagyobb bizonyosságot senki sem tud adni. Garancia arra, hogy a szülői elvárások reálisak. Ahogy a családi életet éljük, olyanná leszünk mi is. Ők formálnak minket, néha észrevétlenül, néha szándékkal, de mindig szeretettel. Az együttélés során

Gondolatok a szeretetről

Az idei év a család éve. Sajnos az egyre rohanóbb világunkban ennek az évnek a központjába helyezett CSALÁD egyre több problémával küzd és egyre jobban fogyatkoznak az igazi családi életre alapozott emberi kapcsolatok. Sokszor felvetődik bennem a kérdés, hogy miért, és eddig csak egy választ találtam rá, mégpedig azt, hogy egyre inkább az anyagi dolgok határozzák meg az életünket és többnyire hiányzik belőlünk az isteni szeretet.

Isten úgy szerette a világot, hogy amikor az ember több mint kétezer évvel ezelőtt a bűne mélyén szenvedett, Egyszülött Fiát adta érte. Ezért mondja János: szeressük Őt.

De úgy gondolom, hogy nem csak az Isten iránti szeretetünkre kell figyelni, hanem az egymás iránti szeretetre is. Az ember még a Paradicsomban is magányos egyedül. Nem jó neki így, látja ezt az Úr is, ezért társat szerez neki. Ez azt jelenti, hogy az ember társas lény, szüksége van a másik emberre. A prédikátorok könyvében nagyon szépen van ez megfogalmazva: „jobban boldogul kettő, mint egy: fáradoz-

suknak szép eredménye van. Mert ha elesnek, az egyik ember fölemeli a társát...” A család éve alkalmából erre különös hangsúlyt kellene fektetni és nem csak most, hanem végig életünk folyamán.

Hogyan is kezdődik el a családi élet? – Rendszerint a házassággal. Annak pedig azon az alapon kell állnia, hogy szeretlek, mert vagy, sőt annak ellenére szeretlek, hogy olyan vagy amilyen vagy. Ez a jézusi szeretet. Mint ahogy a világ sokszínű, benne az emberek is mások és mások. A házastársunk, a gyerekeink, de az embertársaink is mások, mint mi. Más, nem csak a haja, szeme színe, termete, hanem a jellege, és egész lényének alaphangja is. Ezért alázattal kell megállnunk a másik ember egyénisége, személyisége előtt és el kell tudnunk fogadni azt, hogy sok tekintetben „más” mint mi, ami kétségtelenül sok esetben nem könnyű.

Tapasztalhatjuk, hogy a házastársunk, a gyerekeink, de az embertársaink is bizonyos dolgokra, eseményekre, szavakra az adott helyzetben és körülmények között másként reagálnak, mint mi. Ez nem baj. Sőt! Kiegyenlíti, kiegészíti, korrigálja a többszínűvé, gazdagabbá teszi a házasságot, de az emberi kapcsolatokat is. És ekkor jön a MÉGIS azzal, hogy a társunk, a gyerekeink a barátunk más, mint mi vagyunk, és sok mindenre másként reagál, bizo-

megtanuljuk elfogadni egymást olyanak amilyen, és bár vannak viták a tagok között, a probléma mindig megoldható. Néha veszekedéssé fajul egy párásvita, és harag, düh vagy dac árnyékolja be a kapcsolatot, de minden rendbe jön. Erre is szükség van, hiszen ezáltal tanuljuk meg, hogyan kell bocsánatot kérni, és ami szintén nagyon fontos, hogyan kell megbocsátani. Az együtt, tartalmasan eltöltött idő nemcsak fontos, hanem hasznos is lehet. Egy meghitt beszélgetés családi körben sokat adhat. Ilyenkor a múlt elevenedik meg, a családi tradíciók, régi receptek, történetek vagy az ősökről, elhunyt dédszülőkről folytatott beszélgetések során. Ezeket az ember megőrzi az emlékeiben és magával viszi, vagy inkább magában hordozza őket. A családi tűzhely melege, a közös programok – legyen az akár egy ünnepi vacsora vagy mozi délután – mind segítenek az otthonos légkör megteremtésében, és példát adnak a gyerekeknek a helyes családi magatartásra. Ez a magatartás sok mindent magában foglalhat, de talán a legfontosabb a helyes kép kialakítása a családról. Fontos, hogy a gyermekekben megerősödjön a klasszikus családmodell, amely egy férfi és egy nő szeretet-kapcsolatán alapszik. Manapság sok eszme

terjed, amely rossz irányba fordíthatja a fiatalok fejlődését, lelki torzulást okozva ezáltal. Ezért nagyon lényegbevágó a helyes önkép kialakítása a gyerekekben. Az önismeret a kulcsa sok olyan értéknek, amit a család közvetít. Alapvető, hogy a fiatalok tisztában legyenek az emberi méltóság fogalmával, de ne csak elméleti szinten. Keresztény emberként nélkülözhetetlen az imádságos élet kialakítása és továbbadása, ez segít optimistának maradni és megtalálni az élet humoros oldalát. A csoport tagjai még sok egyéb dolgot is hozzáfűztek a fent említett értékekhez, mint például a kultúra, a művészetek, könyvek szeretete és tisztelete, segítőkészség, céltudatosság, hivatástudat, a munka szeretete és a türelem. Persze a lista végtelen és még nagyon sok elvárás lehetne támasztani, a családok, illetve a szülők iránt. Talán magasra tettük a léceket és idealizáltuk a családot a tökéletesség szintjére emelve, tisztában vagyunk vele, hogy szinte lehetetlen minden elvárásnak megfelelni. A tökéletességre csak törekedni lehet.

A gondolatokat lejegyezte:

Lajmán Eszter

nyos dolgokhoz másként viszonyul, ennek ellenére mi mégis szeretjük holtomiglan-holtáiglan. Azt hiszem ez a mégis szeretet, az elszenvadó szeretet, a Jézus-féle szeretet, az agapé. Ugyanis ez a bennünk lévő mégis szeretet tud csak igazán megbocsátani is.

A mindennapi életünk elsődleges színhelye a család. Milyenségünkre többféle példát lehetne felsorolni. Van olyan is, ahol jó leülni, mert a tűzhely otthonos meleget sugároz és a mindennapi betevő falatok jó illata és az ott lakók szeretete vesz körül. De sajnos van olyan is, amikor azt érezzük, mintha tűzvészek közelébe kerültünk volna. Jó lenne, ha egyszer valaki írna egy családi tűzrendészeti szabályzatot arról, hogyan is kell körültekintően bánni a családban előforduló indulatokkal, arról, hogyan és miként járjunk el a tűzhelyből kipattanó szikrákkal. De tudjuk, hogy a regények is általában a boldog egymásra találással fejeződnek be, és a boldog házasságoknak nincs történetük.

Nem csak a házasságban, hanem az embertársainkkal való kapcsolatunkban is nagyon fontos az, hogy vegyük észre azokat az alkalmakat, amikor valakinek a mellé állásunkra, a segítségünkre, ránk van szüksége. Talán csak annyi kell, hogy leülj mellé, átfogd a vállát, ott ülj mellette és esetleg ne szólj hozzá egy szót se, mert van úgy, hogy valakinek

csak ennyire van szüksége, de erre életbevágóan! Lehet az is, hogy csak annyira, hogy meglátogasd, bekojgi hozzá és csak azt kérdezd meg tőle: hogy vagy?

Gondolom, mindenki tudja, hogy milyen csodákat tud tenni néha egy kicsi csokor ibolya, egy apró ajándék, egy dicséret, egy kellő időben mondott buzdítás. Nagyon fontos és figyeljünk, ügyeljünk arra, hogy ezek az apró figyelmességek nem csak a házasság kezdetén legyenek jelen, hanem később is, amikor már az úgynevezett szürke hétköznapi életük. Ugyanis ez fogja megmutatni a még bennünk lévő és élő szeretet.

Nem véletlenül mondja Pál, hogy a legnagyobb a szeretet. Mert a szeretet hatalom, tudás, ismeret. Addig terjed a tudás amennyiben ismerjük a férjünket, a gyermekeinket, az embertársainkat, a tudományt és a természetet és amennyire szeretjük őket. Nincs tehát törés a szeretet himnuszában csak mélyülés.

Amikor a házasságot vállalja valaki, éppúgy áldozatot vállal, éppúgy le kell mondania bizonyos dolgokról, mint annak, aki a házasság örömeiről mond le. De hát az életünk során mennyi mindenért hozunk áldozatot, akkor pontosan ezért nem lenne érdemes?

folytatás: 8. o. →

A mostani és a jövő családok számára csak azt a tanácsot tudnám adni, hogy szeressünk, MÉGIS szeressünk, még akkor is, ha számtalanszor kiütötték a tenyerünkől a mások felé nyújtott szívünket. Szeressük és nem azért mert „érdemes”, hanem azért szeressük, hogy embernek érezzük magunkat,

Jézus ma élő tanítványának. Mert szeretet nélkül nem lehet és nem is érdemes élni, mert a szeretet a legnagyobb és soha el nem múlik, még akkor sem, ha újra és újra keresztre feszítik.

Csicsovszkiné Dr. Szilassy Emília

Csoda egy család

Atörténészek a honfoglaló magyarok számát megközelítőleg 500 ezer főre becsülik, ezer év elteltével a népszámlálási adatok szerint a magyar anyanyelvűek száma 13,5 millióra tehető, melyből kb. 10 millióan Magyarországon, 2,5 millióan a Trianoni békediktátum által elcsatolt területeken, 1 millióan pedig egyéb más országban élnek. Ha objektíven a számadatok alapján értékeli az eltelt 1000 esztendőt, megállapíthatjuk, a kezdetekhez képest igazán nagy néppé nőttük ki magunkat. Úgy tűnik, a herderi-jóslat nem vált valóra. Akkor miért húzzák egyesek örült Kasszandra módjára a vészharangot? – „Fogy a magyarság”!

Egyszerűen azért, mert a népesedési mutatók erre utalnak. Magyarország a 223 országban elvégzett felmérés alapján a 205. helyen áll az egy évre jutó születések számát figyelembe véve. A párkapcsolatok ⅔-ban nem születik gyerek és évente 1000 főre épphogy 10 élve születés jut. Ezzel szemben áll, a legszelídebb becslések szerint is az évente elkövetett 40 ezer abortusz, – összehasonlításként Eger lakossága kb. 57 ezer – és 1956-tól kezdve, miután megtörtént az abortusz liberalizációja, mindmáig több mint 6 millió művi terhesség- megszakítást végeztek. Ezek a tények.

Úgy tűnik a Ratkó-gyerekek és azok gyerekei végét vetettek az akár 5-6 testvér korszaknak. Ezért ma már nem az a kérdés, hogy volt-e gyerekszobája valakinek vagy sem. Hanem az, hogy hányan osztoztak rajta? Hálás vagyok az Istennek, hogy nekem két testvérrel kellett és olykor szomorú, hogy csak kettővel.

Kereshetjük az okait a fentebb felsoroltaknak, viszont ebből a válságból az kerül ki győztesen, aki megoldást is talál. A családbarát politika, gyermekvállalást ösztönző adórendszer önmagukban természetlen motivációk csupán. Az első és legfontosabb, hogy újra felfedezzük az élet örömét. Azt hiszem, a jóléti társadalom sok pozitív értékkel gazdagította az emberi életet, viszont elvette a legfontosabbat, hogy örömben éljünk és merjünk életet adni. Örömben élni egyet jelent azzal, hogy családban élünk. A

család pedig az életadás legbiztonságosabb és legszebb köteléke. S mi sem szükségesebb egy egészséges társadalomnak, minthogy ép családok alkossák? Tudom az élet, az emberi kapcsolatok árnyaltabbak, bonyolultabbak és sokszor messze esnek az ideáktól, de azt senki sem teheti meg mértéknek, ami nem ideális. A házasság, a család, a gyermekáldás mindig is az emberi élet legmagasztosabb értékei közé tartozott és fog tartozni.

Az Egyház éppen ezért jelent sokat számomra, mert emberi arcának hibái ellenére mindig képes felmutatni a legfontosabb és a legszentebb értéket. Ilyen értékre mutatott rá, amikor az idei évében meghirdette a Család évét. A Család évét, de nem mint emlékévet! Nem családokról emlékezünk meg, hanem őket mutatjuk be. Kell-e ennél modernebb gondolat? A modernség mindig abban mutatkozik meg, hogy a kor igényeinek megfelel és távlatot ad a jövőre vonatkozóan. A jövő értelmét pedig nem a szilikon mellek, a hatalmas bicepszek, a szingli-lét, a házi kedvencekre szabott kis kabátkák adják meg, hanem az a csoda, amit a várandós anyák mosolyában, férj és feleség szerető ölelésében fedezhetünk fel.

Ez a csoda mutatkozik meg annak a családnak az életében, amely a betlehemi éjszakában körülveszi a gyermeket, aki az egész világnak adatott. Erre a csodára várunk, mi keresztények. Erre a csodára vár a magyar társadalom. Kívánom minden kedves olvasónak, hogy Karácsonykor mindannyian felfedezzük azt, amire vágyunk, Akire várunk.

Eiben Tamás diakónus

A család, mint erőforrás

Szép emlékeim közt őrzök egy sűrűn szemembe villanó képet. Megfogott szerénységének ideája; példa lett. Rég láttam, valami gyűjteményes tárlaton. Címe, festője nem sejlik, talán nagybányai, esetleg Holló László-mű lehet, s a számmal Egyiptomba menekülő Szent Családot ábrázolja.

A közepes méretű alkotás éles kontúrok nélkül, lágy fátyol-homályosan sugárzott meleget a nyomasztó túlerőt szimbolizáló hatalmas vászonparavánon, bár az időtávlat s a képzelet tágitja a teret.

Olybá tűnt, mintha a behavazott alföldi puszta mélyébe tapadó, magányos, fehér falú tanya jégvirágos ablakán kukucskálnék be alkonyattájt. Az irgalmatlan tél fagya szinte összeroppantja az apró hajlékot, de az, szobányi, finom fenyő- s kalácsillatú melegével hőn dacol. Tűzhelyének hamvadó zsarátnoka dereng némi fényt, asztalánál hálát adó, csendben imádkozó család. Akár mások, nap, nap, év, év után teszik dolguk, századok-ezredekek örökül kapott ösvényét hűséggel tapodva, hogy tovább adhassák. A sorsformáló közös munka s közös cél örömeik-keservük, egész életük és hitük tanúsága. Ünnepe minden estjük, ajándék minden hajnaluk.

A tereméből, a festményről hiányzott a zavaró, figyelemterelő túldíszítettség. A puritán közléssé tisztult vonalvezetés sugallja, e családot fölöslegesen nem foglalkoztatja hiú öntetszelgés, a kiválasztottsága, viselkedése mártíromkodó alakoskodástól, teátrális elemektől mentes. Nem kifelé, befelé élnek. Mint sok család, valójában mindenkire hasonlóan haladnak a sors jelölte csapáson, de az ő életzarándoklatuk, még ki tudhatná, a virágba boruló, majd gyümölcsét megtermő fától a Golgota keresztfájáig vezet. S tévedésből se a hol hozsannázók, hol ítélkezők kegyetlen kénye-kedve, hanem az emberi s természeti törvények fölötti isteni-rendelés szerint!

A Szent Családot zord hatalom készül összetörni, porba hullásig zaklatja-űzi. Tehát menekülésük oka a létezéshez való ragaszkodás, nem a könnyebb s jobb élet illúziója utáni ácsingózás, válaszlépésük az eddigőtől is szorosabb összetartás, nem a gyáva szétfutás (bajban ismerzik meg az ember!). Ezt, a hittől, reménytől, szeretettől egyben lévő kicsi családot belülről nem emészti erkölcsi, értékrendbeli válság, viszont az őket üldöző, köröttük lévő, tehetetlen tömegként rájuk nehezedeő nagyvilágot igen, melyben a betegségadt ördögi gonoszság a kohézió. Micsoda hasonlíthatatlan fegyvernemek, mennyire más erőviszonyok! Ám ettől az antagonistikus különbözőségtől lesz dinamikus, végsőkig kiélezett a szinte

esélytelen küzdelem, ami eszmei magasságokba emeli az indulást. Arcukon láthatóan nincs félelem, nincs kétségbeesés, mert útjuk csak így járható: méltósággal, feltétel nélküli önátadással a Teremtő Isten akaratának, olcsó hősködés, nyafogás, szekértábor-gyűjtés helyett.

A kép alapharmóniájának váza a szereplők azonos vonalban haladása, nincsenek hierarchiát üzenő elé-mögé rendelt síkok, s ezt tovább, sőt tökéletesre egyensúlyozza a középre helyezett anya.

Érzékelhetően a rájuk omló, egész lényüket átjáró égi fényt követik, illetve azt saját ragyogásukkal növelvén részben visszaszórják: csillogó arcuk-szemük a lelkük, világos homlokuk az értelmük tükre. A külső-belső fények e pazar játéka különös szférát von köréjük, mely védelmezőjük, erősségük: együtt egymásnak, egymásért vagyunk, összefogunk.

Szűz Mária és a kis Jézus személye, küldetése lényegét hangsúlyozandó e káprázatban úgy vizionál, hogy ketten a kevés málhával (fizikai mivolt) az alázat, a békés szándék, az önként vállalt szegénység jelképe, a számár hátán ülnek. Szent József követve őket, biztosságot, nyugodt hátteret nyújt, ezzel teremtve miliót, amiben, s amiből élni-töltekezni lehet: testileg, lelkileg, szellemileg.

Tűnődésem alatt a nap előre járt, sugarait most a képre hinti. Annak olvadva megsemmisülő színeiformái egy fényre izzanak: előbb lefeszlik a keret léceit, majd túlómló szétfeszítik az őket összezúzni szándékszó roppant külső erő hóka árnyát. A dráma zajos győzelmi mámor nélküli katarzissá lényegül: merőben új helyzetet teremt, átrajzolja a világ lelkiismereti térképét.

A nővő nappal havat, jégcsapot olvaszt, tetőkről, szívekről. Este, amikor az együtt olvasott-átbeszélt meséből megtanulja a család, hogy a boldogság más, mint a boldogulás, az elégedettség, mint az érvényesülés, halovány szikrákat kéménybe eregetve kihuny a meleg békét sugárzó parázs.

Van-e kép az Egyiptomból visszatérő Szent Családról? – nem tudom. Fordított menetiránnyal épp ilyen lehet. Vagyis isteni-fényben fürdéstől erős, rendelt útját közösen járó, szelíden élő, boldog családot látnék, mi a jövőnek megőrizte harsányan sosem hangoztatott önazonosságát. Nem amerikanizálódott, nem mállott. Ha bort tölt, áldást mond, ha kenyeret szel, keresztet vet, légyen akárkié, éljen bárhol.

Dr. Milbik József

Régészeti feltáráson a gyerekek

Szokatlan osztályfőnöki órán vettek részt a Svetits intézet ötödikes tanulói szeptember 30-án. Juhászné Rippert Teodóra osztályfőnök-tanár nő szervezésében a gyerekek ellátogattak a Mikepércsi úti régészeti feltáráshoz, amely egy épülő bevásárlóközpont leendő helyén látható. Az ásatások augusztus elején kezdődtek, és várhatóan novemberben fejeződnek be.

Hullám Dénes régész-muzeológus játékos vezetésével a látogatók megtudhatták, hogy a terület igen gazdag régészeti leletekben, a feltárást mintegy 40-50 dolgozó végzi.

A gyerekek és a kísérő felnőttek megismerkedtek a területen talált három korszak leleteinek egy részével: a legrégebbiek mintegy 6500 évesek, találtak a neolitik-korszakból is maradványokat, a legtöbb pedig a római császárkori időből származik. Ez utóbbi korszakból feltártak temetőrészeket, kiástak gyöngyöket, de ezüst tükör maradványokat is.

A gyerekek különös érdeklődéssel nézték meg az egyik csontváz-maradványt a szarmata korból. Láttak cserép- és állatcsont-töredékeket, és megtanulhatták azt is, hogy egy-egy lelet korát hogyan lehet megállapítani, illetve, hogy a leletek feltárása milyen hosszadalmas és összetett munka, az egyszerűnek tűnő gödörásástól az aprólékos restaurálásig.

Barna Attila

15 éves a Szent József Gimnázium és Kollégium

A Szent József Gimnázium és Kollégium 2011. október 24-én ünnepelte alapításának 15. évfordulóját. A jubileumi ünnepség az alapító, Bosák Nándor püspök atya bevezető szavaival indult. Majd az intézmény igazgatónöje, dr. Pogány Béláné köszöntötte a jelenlévő vendégeket, tanárokat, diákokat.

A délelőtti rendezvényt kerekasztal-beszélgetés nyitotta meg, amely a múltidézés fényében zajlott: Bosák Nándor püspök úr, Lépes M. Katalin egykori igazgatónö, Gincsei Zoltán egykori kollégiumvezető, dr. Bódis Zoltán igazgatóhelyettes, Kozsup István fizika-kémia szakos tanár, valamint két volt diák

Urbán Bence az Orvostudományi Egyetem, és Milotai Gergő a Debreceni Egyetem kommunikáció szakos hallgatójaként vettek részt a beszélgetésen.

Délelőtt az intézmény közös fa ültetésével állított emléket az utókornak, majd a diákok délután kézműves foglalkozások keretében fejleszthették kézügyességüket. Ezzel párhuzamosan az iskola művésztanára dr. Huszti László nyitotta meg festészeti-grafikai képkiállítását a kollégium épületében a Mensarion galériájában.

A délelőtt a múltidézés alkalmá volt, a délutáni programok mellett az iskola dísztermében előadásokat hallgathattak a résztvevők a Szent József Gimnázium és Kollégium jövőt érintő távlatairól: dr. Bódis Zoltán igazgatóhelyettes a pályázati és katonai képzésről, Sziráki László munkaközösség-vezető az idegennyelvi oktatásról, Málnás Szilárd tanár úr az iskolában zajló informatikai képzésről, annak lehe-

Névváltozás

2011. július közepén hivatalosan is felvettük a Boldogasszony Iskolanővérek nevet. Ez a név a mai ember számára egyszerűbben hangzik, és Szűz Mária megnevezését illetően a magyar hagyományokban mélyebben gyökerezik. Szinte valamennyi Mária ünnep Boldogasszonynak nevezi Isten Édesanyját.

Mint nemzetközi Kongregációnak továbbra is *School Sisters of Notre Dame* (SSND) illetve *Arme Schulschwestern von Unserer Lieben Frau* lesz a nevünk, de a magyar tartomány ezentúl új módon fordítja magyarra a rend megnevezését.

2010. november 16-án, Terézia anyánk fogadalomtételének évfordulóján és boldoggá avatása 25. jubileumának vigiliáján lelkileg már beöltöztünk új nevünkbe, azóta Boldogasszony évet élünk, melynek során különös figyelemmel ünnepeljük meg a Mária ünnepeket, nemcsak azokat, amelyeket hivatalosan ünnepel az Egyház, hanem azokat is, amelyeket a II. Vatikáni Zsinat előtt ünnepeltek elődeink.

Új pecsétünkön Mária képének eredetije az a páratlan értékű, XIV. századi Trónoló Madonna freskó, melyet a budapesti belvárosi (Nagyboldogasszony-) templom szentélyében fedeztek fel 2010. nyarán. Éppen akkoriban, amikor tartományunk megkezdte a Boldogasszony név felvételére való előkészületet.

Az ábrázolás a középkori himnuszsköltészetben megjelenő, Eva-Ave szójátékkal jelzett teológiát tükrözi: Mária az „új Éva”, Jézus az „új Ádám”.

Jézus a képen nem csecsemő, hanem gyermek, akit Édesanyja tanít. Máriához hasonlóan ő is égszínkék ruhát visel, mely a mennyet jelképezi. E kép lehetett a templom román kori ősének titulus kegyképe, mely a Mennyek Királynéját, a Boldogasszonyt jeleníti meg.

*Koncz M. Julianna,
házfőnök*

tőségeiről szolt, Csataári László tanár úr a LEGO-Robot programozásról és az iskola valamint a National Instruments közötti együttműködésről beszélt. A jubileum záróeseménye az intézmény fennállásának 15 éves évfordulójára kiadott iskolai évkönyv bemutatása volt, melyet a kötet főszerkesztője, Gáti Magdolna ismertetett.

A kötet borítója a Szent Családot ábrázolja könnycsepp alakban, amely Mallár Gabriella képgrafikus munkájának köszönhető. Amint dr. Pogány Béláné említette köszöntő szavaiban, egy intézmény életében 15 esztendő nem hosszú idő. Viszont azoknak az egyéni életében, akik ezeket az éveket az iskola falai között töltötték, meghatározó ez a másfél évtized.

Remélhetően, a jövő nemzedékei, akik e falak között nőttek fel, továbbadják és tükrözik majd a világban azt a szellemiséget, amelyet az iskola nyújtott nekik.

Gáti Magdolna

Nagyszülő a családban

Nehéz írnom erről a témáról, mert már az eredeti címet (Nagymama a családban) is meg kellett változtatnom. Olyan szerencsés helyzetben vagyunk, hogy nemcsak egy nagymamáról, hanem egyenesen nagyszülőkről írhatok. Szinte megköszönhetetlen az a rengeteg segítség, amit tőlük kapunk. A rendszeres gyerekfelügyelet csak egy apró mozzanata a létüknek. A gyerekek – nekik már unokák – szavaival élve, olyan szuper nagyjuk és nagypapájuk van, akikkel a világ legjobb kalandjait élik át.

Mi felnőttek is csak hálával gondolhatunk rájuk, hiszen a kezdetektől fogva jelen vannak, és minden képzeletet felülmúló módon segítenek: gyereket sé táltatnak és szórakoztatnak, betegség idején ők vállalják a felügyeletet, és ha lehetőségük volt vagy van rá, még ebédet is főznek. Ők azok, akik elsőként jelentkeztek, mikor a lányokat külön órára kellett vinni (hármat három fele). Édesanyám az, aki izgalmas kirándulásokat szervez nekik, és édesapám az, aki úszó és vízilabdás múltját felidézve megtanította úszni őket.

De a nagyszülőkről írva nem felejtkezhetem el a dédikről sem. Ők persze koruknak megfelelően vannak jelen az életünkben, de még 5-6 évvel ezelőtt is elvállalták a gyerekek felügyeletét, ha tanulnom kellett. Mai napig a 84 éves, gyermekorvosként nyugdíjba ment dédipapa az első gondolatuk, ha valami fáj. Most is látom magam előtt a képet: a lakomával felérő tízórai után dédimama az ölébe ültette a gyerekeket és a családi fényképeket mutogatva mesélt nekik, mindenféle mókás történetet. Én arra léptem be, hogy mind a hárman önfeledten kacagnak. A gyerekek pedig így nyugtázták az ottlétet:

„Jó lenne, ha mi is mindig úgy tudnánk nevetni, ahogy dédimama!”

Talán nem túlzok, ha azt mondom, hogy az egész család számára a hét legfontosabb eseménye a vasárnapi ebéd. Ilyenkor tizenhárman ülünk asztalhoz a szüleimnél. A jó ételek mellett különösen fontosnak érzem a beszélgetéseket, melybe mindenki beleszólhat kortól függetlenül a négy évestől a nyolcvannégy évesig. Többen közülünk egész héten gyűjtögetik a mondanivalójukat, amit ott az ebédlő asztalánál feltétlenül meg akarnak osztani a többiekkel. Már a gyerekek sem akarják ezt az alkalmat elszalasztani, és már a hét elejétől készülnek rá (töb-
bek között éles alkudozás folyik a nagymamával a desszertéről, és már a nagyobbak szájából is hallottam a mondatot: „Ezt a vasárnapi ebéden mindenképpen elmesélem.”), így mire elérkezik a várva várt nap a szentmise után már csak oda indulhatunk.

Vékásné Balla Eszter

Most álljon itt néhány sor az egyik unokától, aki bevallotta, nem is hitte volna, milyen nehéz a nagyszülei iránti érzelmeit szavakba foglalni:

Úgy gondolom, nincs jobb hely a földön mamáéknál, főleg ha az unokatestvéreim, Bálinték is ott vannak. Amikor mamáéknál alszunk, papa oda-fent őrzi az ebédet vagy főz, mama vásárol, mi pedig játszunk. A legjobb mama meséit hallgatni, mert ő képes elolvasni mind az ötünk által kiválasztott mesét, bármilyen hosszúak is legyenek azok. Papával mindig vicces az élet: mindig új szójátékokat talál ki és ezekkel megtréfál bennünket.

Vékás Blanka

Ősi domonkos rítusú szentmisék a Szent László templomban

Ahogy sokan tudják, a tridentin zsinaton Szent V. Piusz pápa átdolgozta az addig használatos *Missale Romanumot*, amelyet azután a későbbi évszázadokban – tévesen – „tridentin rítus”-nak neveztek el. Valójában tehát nem új rítus keletkezett, hiszen ehhez hasonló átdolgozá-

sokat a további századok során más pápák is megtették, ez a normális rendje egy használatban lévő rítusnak (gondoljunk akár újabb szentek ünnepeire, könyörgéseire; vagy egy-egy újabb keletű ünnep bevezetésére, pl. Krisztus Király vasárnapját 1925-ben rendelte el XI. Piusz pápa). Abban viszont új volt ez a zsinat, hogy a 200 évesnél nem régebbi rítusok helyett a *Missale Romanumot* kellett kötelezően bevezetni. A reformáció térhódítása miatt sokáig, szinte észrevétlenül élt egymás mellett a katolikus és a protestáns istentiszteleti rend, s ebben a zavaros időben keletkezett újabb liturgikus törekvések között elmosódott a katolikus és a protestáns taní-

A ti kezetekben van?

Gyermekeink nevelésének kérdése talán már régen nem volt annyira aktuális, mint most, amikor két évtizeddel a békés „átrendeződés” után kiderült, hogy társadalmunk nehezen alkalmazkodik a világon eluralkodó gazdaságpolitikai, erkölcsi és szociális folyamatokhoz. Mai zűrzavaros világunk olyan felnőtt társadalmat szült, amely nem minden esetben képes lépést tartani a gyors változásokkal, irányítani saját életét akár egyéni, akár közösségi szinten.

„A jövő a ti kezetekben van” – csendül fel a már-már elcsépelettel figyelmeztetés, amelyet fiataljaink hamiskás mosollyal fogadnak, mintha azt mondanák: „Na, azt meg is nézhetitek!”. Elmosolyodunk, ízlelgetjük a helyzet humoros oldalát, pedig a felnőttek által megfogalmazott kijelentés valójában nevelésük teljes csődjét is magában foglalja. Üzenete úgy is tolmácsolható, hogy ha már mi ennyire elrontottuk, majd ti kijavítjátok. A gyermeki reakció pedig nem egyszerűen csak megmosolyogtató, hanem keserű is, kritikus, a maga józan és természetes mivoltában szeretetre méltó. Hiszen hogyan is várhatnánk el egy tizenéves, félig még gyermekcipőben járó embertől, hogy felkarolja a tehetetlenségtől megbénult, reményvesztett felnőttet, és minden útmutatás nélkül rendet tegyen az őt körülvevő dolgokban?

Lassacskán tíz éves oktatói-nevelői tapasztalatom azt mondatja velem, hogy a gyermeket mindaz neveli, ami őt körülveszi, legyenek azok emberek, vagy akár a televízió, az internet. Éppen ezért gondolom azt, hogy a személyes **jelenlét** nevelésünk egyik alapvetően fontos eleme. Emlékezetes számomra Jelenits atya egyik lelkigyakorlata, amely-

SZUBJEKTÍV GONDOLATOK A NEVELÉSRŐL

ben az a gondolat fogalmazódott meg, hogy a keresztény nevelést nem a falra felakasztott kereszt fizikai jelenléte teszi értékessé, hanem a szorgalmasan, precízen, emberközpontúan tevékenykedő tanár. S mivel az utóbbi húsz évben elterjedt fogyasztói társadalomra jellemző eszközöket, termékeket teljesen korlátozni nem áll módunkban, és talán nem is szükséges, rajtunk múlik, mennyi időt és energiát vagyunk hajlandóak áldozni annak érdekében, hogy gyermekeinket megtanítsuk arra, miként tudnak környezetükben hasznosan élni, egészségesnek megmaradni.

Mindehhez azonban jelenlétünk és jó szándékunk nem elegendő, ki kell egészítenünk azzal a gondolattal, amelynek Jézus közvetítésével jutottunk birtokába: a jó pásztor nem csupán jelenlétével, hanem védelemnyújtásával, gondoskodásával szolgál. Az **irányítás**nak tehát a mi kezünkben kell lennie, hiszen gyermekeink megfelelő iránytű nélkül fölöslegesen „égethetik” meg magukat.

És hogyan állapíthatjuk meg, alkalmasak vagyunk-e iránytűként szolgálni a fiatalok számára? Valószínűleg erre nincs recept, talán soha nem mondhatjuk el magunkról, hogy már mindent megtettünk, és jobban, többet már nem lehet. Nevelésünk egy folyamat, és jó lenne ebben úgy részt venni, hogy megpróbáljuk megismerni önmagunkat, fejleszteni érzelmi intelligenciánkat. Ha ezt átadjuk, megtaníthatjuk gyermekeinknek is, képesek lesznek kezelni saját érzelmeiket és tiszteletben tartani másokéit; egy tapintatosabb, kölcsönös bizalomra épülő világ kapuit döngethetjük, amelyben a jövőt nem mostohaként dobjuk oda a fiataloknak, hanem velük együtt próbáljuk építtetni.

Bráde Loránd

tás közötti különbség. Ezek kiküszöbölése a Rómában kiadott *Missale typicum* kötelezővé tétele jelentette. A 200 évesnél régebbi rítusok esetében azonban nem állt fenn ilyen probléma, azok katolikus voltához nem fért kétség. Ide tartozott például az Esztergomi rítus – ennek eltűnése tehát nem a tridenti zsinat döntése miatt következett be –, de ilyenek voltak a különféle rendi rítusok is, amelyek valójában a római rítus változatainak tekinthetőek. Ezek közül az egyik a domonkos rítus.

2011. október 6-tól átlagosan háromhetente a debreceni híveknek is lehetősége nyílik arra, hogy ősi domonkos rítusú szentmisén vegyenek részt a

Szent László templomban. Ezek a misék mindig csütörtöki napokon vannak 19 órai kezdettel. Ez a rítus elsősorban szövegeiben tér el a római rítustól, de ezenkívül van néhány sajátos vonása is. A debreceni hívek közül talán az idősebb generációnak volt lehetősége ilyen misén részt venni, de nem sokáig, hiszen a Szent Lászlóról nevezett rendházukat 1942-ben alapították. A háborús évek utáni kommunista diktatúra ezt a rendházat sem kímélte. A II. Vatikáni Zsinat után pedig a legtöbb rend átvette az új rítust, így mostanáig nem ismerhettük meg a domonkosok ősi rítusát.

Záborszky László

Katolikus emlékek nyomában az Alsó-Bodroghözben

Szeptember 6-án Borsod-Abaúj-Zemplén megyébe (Egri főegyházmegye) „szomszédoltunk”, annak is egy festői szegletébe, az Alsó-Bodroghözbe.

A Bodroghöz a zempléni Hegyaljától keletre, a Bodrog, a Tisza és a Latorca folyók által körülölelt terület. Északi része ma Szlovákiához tartozik. A feltárt régészeti leletek (honfoglalás-kori sírok) tanúsága szerint honfoglaló őseink is szerették ezt a tájat, szívesen laktak itt. A nép őrzi ősei meséit, legendáit, és tiszteli, ápolja történelmi hagyományait. Ezt tapasztaltuk utunk első állomáshelyén, **Páciban** is.

A pácini római katolikus templom

A Jézus Szíve templom belseje és festett üveglakalai

A meglehetősen hűvös, esős időben jól esett Péter atya meleg fogadtatása, aki megismertetett az 1928-1936 között épült római katolikus templom és a plébánia történetével. A Jézus Szíve templom méretei azt bizonyítják, hogy épülése idején még jóval nagyobb volt a katolikus hívek száma a községben. Az akkoriban is fennálló anyagi gondok miatt a templomtorony a kívántnál alacsonyabb maradt. A jobbra református vidéken különösen a Sennyei család volt a katolikus hit ápolója. A szépen faragott karosszék, amelyből Sennyei Pál (1824-1888) hajdan a szentmiséket hallgatta, a plébánia egyik féltve őrzött emléktárgya. A «tiszteletbeli székely», Péter atya a *Mágóchy-kastélyba* is útba igazított. A kastély ma a Bodroghközi Kastélymúzeum színhelye. A gazdag

A Szent Anna Plébánia hirdetései

Advent hétköznapjain reggel 6-tól roráté szentmisén vehetünk részt, ezért a reggeli 7 órás szentmise elmarad.

Advent szombatjain az esti 6 órás szentmise előtt az adventi koszorún meggyújtjuk a következő gyertyát.

„Szállást keres a Szentcsalád” ájtatosságot végzünk az előző években megszokott módon. A helyszín a hirdetőtáblán megtekinthető.

December 3-án szombaton 15 órától gyermekeink részére megérkezik a Mikulás a Szent Imre terebe.

December 17-én 9 órától karácsonyfa-állítás a templomban és a betlehemi jászol elkészítése. Segítséget kérünk hozzá.

December 24-én délután fél 3-kor pásztorjátékot mutatnak be a hittanos gyermekek. Utána 15 órától magányosok karácsonyi miséje. Ezután bezárjuk a templomot és csak az éjféli szentmise előtt nyitjuk ki újból. Az éjféli szentmisét a püspök atya celebrálja.

2012. január 1. vasárnap: Szűz Mária Isten anyja főünnep.

Vízkereszt után házszentelést végzünk. Kérjük, aki szeretné, hogy megszenteljék házát, lakását, jelentse be a plébánián vagy a sekrestyében.

Január 18–25. között lesz az ökumenikus imanyolcad. A beosztásról majd a hirdetőtáblán olvashatnak.

főúr, Mágóchy Gáspár, gyermektelen lévén, unokaöccse, András és ennek felesége részére építtette a kastélyt. A kastély bejáratánál a Mágóchy-címer alatt latin szöveggel áll az alábbi gondolat: „*Bátorság az Istent félni, veszedelmes ellene élni*”. A kastély hazánk legnagyobb, egyedülálló későreneszansz kastélya. Földszintjén néprajzi múzeum van berendezve (textíliák, kerámia, népi bútorművészet, egyházi művészeti tárgyak), emelete a hajdani reneszansz magyar főúri világot idézi föl.

A karcasai Árpád-kori templom ősi falai

Második megállónk a közeli **Karcsa** volt. A falu hajdani Árpád-kori temploma (ma református) a XI–XII. században épített rotunda (körtemplom) volt, amit a XIII. században bővítettek ki mai, nagy befogadó képességű alakjára. A templomnak nincs tornya. (Később különálló harangtorony épült a templom mellett.) A hajdani körtemplom belül hatfülkés. Ilyen az egész Kárpát-medencében csak kettő van. Óriási oszlopainak oszlopfői igen változatos emberi, állati és növényi ornamentikájúak. Isten eme hajlékának legnagyobb építészeti értéke a nyugati sorárkados, bélétes kapubejárat, amely a Jáki temploméhoz hasonló.

Utunk utolsó állomása **Sárospatak** volt, Árpád-házi Szent Erzsébetünk szülővárosa. Elsőként az „ő templomát” kerestük fel. Ez a katolikus plébánia-templom. Vártemplom néven is ismert. A mai impozáns «basilica minor» helyén is egy körtemplom állt 1047 tájáról. (Ennek falai a templom déli oldalán ma is láthatóak.) A XVI. században a török elleni védelemül falait megerősítették. Volt református templom is, majd Báthory Zsófia adta vissza a katolikusoknak. Mikor 1783-ban kiképezték dongaboltozatát, hiba csúszott az építkezésbe, így a szentély felőli oszlopok ma 15–18 cm dőlést mutatnak. Ebből az időből származik mai tornya is. Főoltára Szűz Mária mennybevételét ábrázolja. A templom egyik

A sárospataki vármúzeum

nagy kincse a Szent Erzsébet ereklyék. Előtte énekszóval fohászkodtunk egyházunkért, hazánkért. A Vármúzeum Rákóczi- emlékeinek és az Árpád-házi Szent Erzsébet Ház gazdag egyháztörténelmi kiállításának megtekintése után hazaindultunk.

Köszönet a gazdag élményekért Orosz Lőrinc plébános atyának.

Bérces Mária Klára

Szent Erzsébet ereklyéi a sárospataki Vártemplomban

LAPZÁRTA!

Következő számunk 2012. február 22-re, hamvazószerdára jelenik meg. Kérjük, hogy a megjelentetni kívánt cikkeket legkésőbb január 31-ig küldjék el az impresszumban megadott e-mail címek egyikére, vagy személyesen adják le a plébánián.

Köszönettel a Szerkesztőség

Édesanyám imakönyve...

MESSZE, MESSZE NYÚLIK VISSZA

A GYERMEKKORBA, VAGY TALÁN NEM IS
OLYAN MESSZE...

Két bátyámmal együtt rengeteg játékban és csínytevésben vettünk részt. Kispesten, ahol laktunk nagyon jó szomszédok és közösség vett minket körbe. Akkor még az emberek jobban érdeklődtek egymás iránt. Összejártunk, beszélgettünk, a felnőttek zenét hallgattak, zongoráztak, a rögtönzött koncerteket finom kakaó és sütemény illat vette körbe. A férfiak vitatták a napi politikát, szinte „móriczi” képet láthattam, az akkor csepere-dő felfogással. Nagyon szerettük a délutáni tea időszakot. Bár a világ akkoriban szűkösebb volt, juttott mégis mindenre. Édesanyám beosztó volt, nagyanymtól tanulta, pedig az akkori háború előtti világban nem kellett volna. Nagyanym szigorú tekintetű, – talán gyönyörű kék szemének köszönhetette, – benne volt a porosz asszonyok keménysége, igen nagy rendszeretete. Mi, gyermekek sokat játszhattunk. Télen nagyon szerettük a szánkót, istenem, mennyi fagyos órát töltöttünk az utcán. Sokszor a lovas kocsis mérgére, a kocsi után kötöttük szánkóinkat és csúsztunk a fagyos estébe. Fehéren csillogott minden, szikrázott a hó fénye a szemünkbe, néztük a hulló hópelyheket, néztük a formáját, rácsodálkoztunk az utcán gyéren kivilágító fények játékára.

Némely alkalomkor édesapám a két komondor kutyánkat is bekötötte a szánkó elé. Csúszott, száguldott velünk a világ. A gyermekkor nagy-nagy boldogsága vett körbe. Minden vasárnap a vasárnapi ebédet a család 24 személyes asztalánál ültük körbe. Nem múlhatott el vasárnap a délelőtti mise utáni közös fogócska játék elmulasztásával sem. A kispesti Nagyboldogasszony templom és a házunk közötti métereket futva tettük meg. Ki ér előbb haza, kinek jut édesanyám által sült vasárnapi sütemény, ebéd előtt felszeletelt és szépen tálra rendezett darabjainak, szép pirosra sült szélé!

Nagyanym sokszor szigorú tekintet rótt ránk: ebéd előtt édesség? Soha! Nagyanym szigora és rendszeretete meghatározó volt a családban. Néha, mi gyerekek kuncogtunk, ő rosszálló pillantást vetett ránk. De szemében huncutság is volt látható.

A közös délelőtti ima, Bakos plébános úr útmutató szavai úgy hangzottak a templomban, a lelkünk rezgett belé, mindenki áhítattal és befogadón hallgatta szavait. Mindig a szószekről prédikált, megilletődött csend vette körbe, amíg felment a szószekekre. Nagyon szép volt a papi ruhája, minden misére mást és mást öltött magára. Gyerekként a csodás csipke és hímzett ruha alsó szegélye kötötte le figyelmem. Vártuk az adakozás örömét, a perselyező is „kis papi” ruhát öltött, soha sem feledte az adott adományhoz hozzátenni „Isten fizesse meg”. Pedig több százszor kellett elmondania, a vasárnapi misék „telházasak” voltak. „Köszöntsük egymást a Béke jeléül” – számmomra a csúcspont volt. Kezet lehetett fogni, barátsággal, mi gyerekek tudtuk, közeleg a mise vége is!

Miért is tesszük?

Régóta foglalkoztat és figyelem, hogy mi motiválja lényegesen egy-egy ember cselekedetének hátterét, mögöttes indító okát. Ahogy haladok én is a korrallal, egyre inkább azt látom, milyen sok tettet, magatartást a hiúság motivál.

Már káplán koromban is láttam, hogy egyesek első akartak lenni a tanácsházán is, de a templomi képviselő testületben is helyet kívántak maguknak. Az Üdvözítő Jézus is figyelte, miként válogatják a meghívottak a helyeket az asztalnál. Az ember nemcsak törekvő vagy törtető lény, hanem első akar lenni mindig és mindenütt, ha nem lehet, akkor kihátrál a csapatból.

Vannak még ma is diákok, felnőttek, öregek, aki-

ket a kötelességtudat vezérel, a becsületes munkavégzés, a lelkiismeretes helytállás, amelyet így neveltek belénk. Mindezt tenni akkor is, ha nem ellenőrzik egy-egy tettünket azonnal. Egyesek sajnos könnyen feladják, ha feszített tempóban kell helytállni. Sok esetben az ember nem kér segítséget, mert sérti önérzetét. Bizony sok mindenből nem volna szabad hiúsági kérdést csinálni. Sok baj és tragédia származik abból, ha valakiben megkopott a kötelességtudat. Egyesek végezik a munkát, mert ígéretet tettek, ezek is még a becsületet tartják fontosnak.

Van olyan helyzet főleg a családban, a közösségben, hogy el kell végezni valakinek a feladatát, fel kell vállalni a dolgokat.

Nem kevés embert az motivál, hogy el kell tartani a családot: a törlesztés és a rezsi sok pénzt kíván. Az ember tehát végzi a munkáját, mert fizetnek érte.

Mint említettem a család összetartó lévén a misékre is együtt ment. Szülők, nagyszülők közeli és távolabbi rokonok is, akik megmaradtak Kispest földjén. Nagyanyám fekete, az Imakönyvére horgolt biblia-tartó kis szatyorban hozta az ő Bibliáját. Horgolt fehér kesztyűjében tartva, oly kontrasztot mutatva: fekete-fehér.

Mikor kezében tartotta, mindig lenyűgözte pillantásom. A bruxellei csipke sem lehetett szebb annál. Mise után hazatérve a komódra tette mindig, horgolt kesztyűjével együtt. S ismétlődött minden egyes alkalomkor. Persze nem csak vasárnap, nagyanyám a hét minden napján járt misére általában a hetesre, az elmaradhatatlan kissettyorral a kezében. Sokszor illetődve néztem, kézbe nem mertem

venni a Nagyanyám imakönyvét. Nemcsak ő maga, a Bibliája is tiszteletet parancsolt.

Egyszer nagyon beteg lett, nagyon idős korában. Talán már a végső hazába való hazatérésre gondolt, mikor anyámat az ágyához hívta és mondta, neki adja az imakönyvet, jó kezekben lesz, vigyázzon rá.

A nyarak jöttek, telek múltak, mi gyermekek cseperedtünk, felnőtünk, ki-ki a maga életútját járta. Az Imakönyv ugyanúgy ott állt a komódon, de most már édesanyánk kezét tudhatta magán.

Az én gyermekeim, mikor az én édesanyám, az ő nagymamájuk tette a komódra a kis fekete Imakönyvet, kíváncsian nézték, mit tartalmazhat. Nagyanyjuk egyszer elővette, amikor a kis kíváncsi tekintetek részegeződtek, s felolvasott nekik belőle. Kint ropogott a hó a léptek alatt, a fények bevilágítottak a tágas szoba ablakán, a kandalló meleget árasztó fénye és tüze átjárta a szobát. A szánkó kint pihent, az Imakönyv megszólalt. Kedvenc karácsonyi időtöltéssé váltak a felolvasós, nagyis-désis esték. Közben az idő múlt, az unokák felnőttek gyermekeik születtek.

Édesanyám, ma az ágyához szólított és átadta nekem a kis fekete horgolt szatyorban az Ő imakönyvét...

Őrizd meg, nálad jó helyen lesz mondta. Fáradtan dőlt párnájára, lehunyta szemeit, arca kisimult, szelíd mosoly volt az arcán – talán arra téli estére gondolt, amikor az édesanyja az ágyához hívta őt...

*Gondolatait lejegyezte:
Reviczky Éva*

Sajnos, sokszor a munkába menekülünk, bizonyítani akarunk. Fiatal papnak is bizonyítani kell azt, hogy a pályára való, ötvenévesen bizonyítani kell, hogy nem meszes még, vagy hetvenévesen azért akarja a tempót tartani, hogy igazolja, még nem beteg.

Keveseknek adatik meg, hogy amit csinálnak, az számukra pihentető és időtöltő, és azt tényleg kedvtelésből végzik.

A hiúság elsősorban motiváció. Az egyén mások előtt vagy mögött nem akar lemaradni. Így sokan nehezen viselik lelkileg, hogy nekik nincs, vagy nem lehet, megelőzik és lemaradnak. Mindezt nagy bajba, rossz irányban akarja az ember ellensúlyozni. Az alázatos szentek példája jézusi indíttatású: ha imát mondasz vagy böjtölsz, Atyád rejtekben is lát.

Cselekedetnél ott olvasható a hegyi beszéd örök bölcsessége: ne tudja a bal kezéd, mit tesz a jobb.

A mai világra a harsány dicsekvés a jellemző: én, vagy mi tettük.

Az igazi keresztényi cselekedetet az önzetlenség motiválja. Ott segít, ahol tud és engedik: tedd a jót és hálát ne várj érte!

Szép motiváció az is, amikor egyesek hasznossá teszik magukat és ez vezérli őket. Az ilyen ember nem tud unatkozni.

Dicséretes az is, amikor arra hivatkoznak, hogy tenni kell, hogy értéket hozzunk létre. Sokszor engem is az motivál, hogy tenni kell, hogy haladjon, el legyen végezve.

Örök példa kellene mindegyikünk előtt, hogy vezéreljen bennünket cselekedeteink motivációjánál: „Mindent Isten nagyobb dicsőségére”. Tehát a kérdés utoljára is: Miért tesszük, amit teszünk?

Orosz Lőrinc prépost-plébános

Kármel

Kármel címen új rovatot indítunk, ahol elsősorban a magyarországi kármelita nővérek írásaiból válogatunk, valamint hírt adunk az általuk meghirdetett lelkigyakorlatokról is. Talán többen is tudják, hogy ebben a kolostorban debreceni születésű nővérek is vannak. Lapunk hozzájuk is rendszeresen eljut.

Szerkesztőség

A Kármel mint befogadó föld

Ha kívülállóknak beszélnék a Kármelről, azt mondanám: A Kármel ima, mint életstílus. Számunkra azonban a Kármel föld, amit Isten eljön meglátogatni, ahol Isten befogadott akar lenni. Ez a föld mi vagyunk, akiben Istennek kedve telik. Mi vagyunk az a föld, akit Isten kiválasztott, hogy kedve teljék benne. Tágabban: a közösség Isten földje. Azért jön meglátogatni ezt a földet: „Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük”. (Mt 18, 20)

A Kármelben élni nem más, mint följánni az Úrnak egy befogadó földet, ami hallgató szívet kíván, mely hallgatja Isten szavát és a világ életét. Aktív hallgatás ez: hallani a világ életét és engedni, hogy belénk kerüljön, és mindezt Istenen keresztül

magunkba venni. Isten pedig átalakítja a világot rajtunk keresztül. Ezért a kármelita nővér tesz valamit. Műve, hogy hagyja, Isten integrálja benne a világ életét. Befogad és Isten az Ő szavának fényében átalakítja. Ennek érdekében belső kertünket gyomlálunk, művelnünk kell. A munkának két pólusa van: *a szív*, amely hallgat és *a lelki küzdelem*. Segítenek, hogy azzá a belső országgá váljunk, melyet Isten átalakít, és ahol szívesen van.

Hivatásunk, hogy felajánljuk a szívünket, mint földet

Ennek feltétele: szeretni Istent és embertársainkat, mint magunkat. Ha pedig Istennek följajánljuk a befogadó földet, akkor testvéreinknek is föl kell ajánlanunk. A testvérszeretetet mind a Regulában, mind *A tökéletesség útjában* benne van: legyenek mindnyájan barátok, segítsék egymást. El kell fogadnunk a különbözőséget, sőt örülni kell a másik ajándékának. Tovább menve, oly módon kell együtt lennünk, hogy minden nővér kifejezésre juttathassa ajándékát, és ezáltal válunk olyan földdé, ahol meg tudunk bocsátani. A világban a sikeres embernek van jövője, mindennek sikerülnie kell. A Kármelben el lehet esni anélkül, hogy összetörnénk magunkat. A kolostorban nem tehetjük, amit szeretnénk, de jogunk van hibázni. A befogadó föld jelenti az irgalmasság megélését egymás felé. Olyan tér, ahová – mint tékozló fiú – mindig haza lehet menni. Teréz életének tapasztalata is ez: Áldott legyen az, aki annyira várt engem – írja Önéletrajzában. Befogadó földdé kell válnunk a másik számára. Ez azt jelenti, hogy nem esem kétségbe sem a magam, sem a másik miatt. A várni tudás az irgalmasság tapasztalata.

Mélyen megéljük az Úrral kötött szövetséget és a barátságot egymással. Együtt válunk olyan földdé, amely az Úré.

Christine nővér OCD
(a francia föderáció elnöke)

Apostol: küldött; az Örömhír terjesztője. Sajtóapostolok – akik arra kaptak küldetést, hogy Krisztus tanítását, az Igét hirdessék, terjesszék az emberek között. Kormos Gyula atya találta-e ki a sajtóapostol szót, nem tudom, de az biztos, hogy a találkozók létrejötte nek ő volt a „szülőatyja”. (Sajnos ő már csak a mennyei szférából figyelhette mostani együttlétünket.)

Be kell vallanunk, most, a tizedik találkozón is szükségünk volt a kapott útmutatásokra, hasznosak voltak a magvas előadások, az eszmecserék, jó volt újra látni az ismerős arcokat és megismerni újakat. Jól esett újra látni Eger városát, ezt a kis barokk csodát, régi és új épületeivel, létesítményeivel, amilyen az Egri Televízió.

Az előadások témája a kegyhelyek szerepe, jelentősége volt. Erről a legkompetensebb személyektől hallottunk előadást. Az egri Fájdalmas Anya szervita templomról Lengyel Gyula plébános úr, míg nemzeti kegyhelyünkről, Mátraverebély-Szentkútról Kálmán Peregrin ferences házfőnök tartott előadást. Mindkét előadó hangsúlyozta a zarándokhelyek fontosságát napjaink új evangelizációjában. Búcsúra ne turistaként járjunk, hanem igazi imádságos lélekkel. Ehhez nekünk magunknak is lélekben fel kell készülnünk. (De még a gyóntató atyák is felkészülnek erre.) Fontos, hogy bűnbánó szívvel (szentgyónás után) vegyük magunkhoz az Eucharisziát, és imában elmerülve egyesüljünk Krisztussal. A zarándok adja tovább ezt a lelkiületet otthoni környezetének is.

Nagy élmény volt a találkozón a Ternyák Csaba érsek úrral folytatott beszélgetés. Az Egri Egyházmegye főpásztora Szerdahelyi Csongor kérdéseire válaszolt. Szavai a „jó pásztor” magatartását fejezték ki. Magát ahhoz a családapához hasonlította, aki mindent megpróbál megtenni családja boldogsága érdekében, hiszen maga az Egyház is egy nagy család, és a magyar egyház a Világegyház része. Az érsek úr legfőbb feladatának a hivatásgondozást

Szubsjektíven a Sajtóapostolok X. találkozójáról

ÉGER, 2011. SZEPTEMBER 30–OKTÓBER 2.

tekinti. Ez nem csupán a papnevelést jelenti, hanem elsősorban a fiatalok, de általában „családjának”, a hívek közösségének a nevelését. Ezért karolta fel a katolikus iskolák ügyét is, ezért fontos számára a sajtó is, mint az új evangelizáció eszköze. (Itt lép be a sajtóapostolok hitelességének, felelősségének problémája – amit kihangsúlyozott az érsek úr.)

Az előadások mellett értékesek voltak a szentmisék, tanulságosak a műhelymunkák, élményteli a városnézés, a Szent István Rádióban és az Egri Televízióban valamint a Számon-tartva című egyháztörténelmi kiállításon tett látogatásunk. (A kiállítás azokat a mártír sorsú egyházi és világi személyeket mutatta be, akik börtönt és igen gyakran halált szenvedtek hitükért. Köztük egyházmegyénk több képviselője is.) Ennek a tartalmas, gazdag, hasznos programnak a megszervezése és lebonyolítása főként a „házigazdának”, Szarvas István atyának, az Egri Egyházmegye kommunikációs felelősének, a helyi katolikus rádió igazgatójának köszönhető, aki a találkozó szinte minden eseményén személyesen jelen volt.

A tanulságok levonásával és az útmutatások megfogadásával léphetünk mi is igazán Krisztus nyomába, megfogadva Szent Péter intelmét: „*Menjetelek hozzá, az élő kőhöz, amelyet – bár az emberek elvetettek – az Isten kiválasztott és megbecsült, és mint élő kövek épüljetelek fölé lelki házzá...*” (1 Pét 2, 4-5).

Bérces Mária Klára

Ikonosztázion-szentelés az Istenszülő Oltalma templomban

2011. október 2-án vasárnap ünnepi szentmisében Kocsis Fülöp püspök atya felszentelte az Attila téri görögkatolikus templom ikonosztázionját. Ahogyan a püspök atya szentbeszédében elmondta, valójában ezzel vált teljessé a templomépítők szándéka, s csak most fejeződött be a 101 évvel ezelőtt felszentelt templom.

A görögkatolikus liturgikus térnek fontos eleme az ikonosztázion. Megjelennek a szent szövegekben, a papi mozdulatokban, imákban, ugyanakkor a hívek számára is láthatóvá teszik a mennyei Egyházat Krisztus, az Istenszülő Mária és a szentek ábrázolásán keresztül. A képfal helye a szentély és a hajó között van, mintegy elválasztja ezeket egymástól. Ez jól érzékelteti a mennyei és a földi Egyház különbözőségét, ugyanakkor össze is kapcsolja őket egymással. A képfalon ábrázolt szentek ugyanis a mennyei Egyház dicsőségét tárják fel, és titokzatos módon jelen vannak a szent misztériumok ünneplésekor. Az ikonosztázion elválasztja a

szentélyt a hajótól, amely egyértelműen jelzi, hogy a szentély csak a szent szolgálattevőknek van fenntartva, közöttük is jól megkülönböztethető módon a felszentelt papnak. Egyedül a püspök és az áldozópap mehet át a képfal közepén lévő kétszárnyú ajtóval ellátott királyi ajtón. A ministránsok csak az északi, vagy a déli ajtón keresztül mehetnek keresztül. Amikor a legnagyobb misztérium bemutatása következik, a kenyér és a bor átváltoztatása, a királyi ajtót becsukják. Az Eucharisztia titkát csak hittel lehet elfogadni, utalva Jézus szavaira: „Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.” (Jn 20, 29)

Záborszky László

Debreceni Katolikus Figyelő • A DEBRECENI SZENT ANNA FŐPLÉBÁNIA ÉRTESÍTŐJE • Megjelenik évente négyszer.

Impresszum

Felelős kiadó: Orosz Lőrinc

Szerkesztőség: Szent Anna Főplébánia
4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.

Telefon: (06-52) 536-652

E-mail: szentannapl@gmail.com

Főszerkesztő: Záborszky László

E-mail: akolitus@freemail.hu;

Munkatársak: Barna Attila, Bérces Mária Klára,
Gáti Magdolna

Tördelés: Gyóri Attila

Fotók: Barna Attila, Bérces Mária Klára,
Kovács Ágnes, Záborszky László

Nyomdai munkák: Kentaur Nyomda

Igazgató: Hajdú Károly